

एतत्परं एतस्माद्देवताभावात्परं श्रेष्ठं तपसा देवभावोपिलब्धुं शक्यो न विप्रता इत्येतत्कथयामास मतंगकथयामुनिरिति ॥२६॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभावादीपे एकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥२७॥
 प्राणोस्त्यक्त्वा मतंगोपि संप्राप्तः स्थानमुत्तमं ॥ एवमेतत्परं स्थानं ब्राम्हण्यं नाम भारत ॥ तच्च दुष्प्रापमिह वै महेंद्रवचनं यथा ॥२६॥ इति श्रीमहाभारते अनु-
 शासनपर्वणि अनुशासनिके प० दानधर्मे इन्द्रमतंगसंवादे एकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥२७॥ ॥४॥ युधिष्ठिर उवाच श्रुतं मे महदारव्यानमे-
 तत्कुरुकुलोद्भव ॥ सुदुष्प्रापं यद्दुर्वाषि ब्राम्हण्यं वदतां वर ॥१॥ विश्वामित्रेण च पुरा ब्राम्हण्यं प्राप्तमित्यत ॥ श्रूयते वदसे तच्च दुष्प्रापमिति सत्तम ॥२॥
 वीतहव्यश्च नृपतिः श्रुतो मे विप्रतांगतः ॥ तदेव तावद्वांगेयश्रोतुमिच्छाम्यहं विभो ॥३॥ स केन कर्मणा प्राप्तो ब्राम्हण्यं राजसत्तमः ॥ वरेण तपसा वापि तन्मे-
 व्याख्यातुमर्हसि ॥४॥ भीष्म उवाच शृणुराजन्यथाराजा वीतहव्यो महायशाः ॥ राजर्षिदुर्लभं प्राप्तो ब्राम्हण्यं लोकसत्तम ॥५॥ मनोर्महात्मनस्ता-
 तप्रजाधर्मेण शासतः ॥ बभूव पुत्रो धर्मात्मा शर्यातिरिति विश्रुतः ॥६॥ तस्यान्ववाये द्वौ राजानौ सं बभूवतुः ॥ हे हयस्तालजं घृश्वत्सस्य जयतां वर-
 हे हयस्य तुराजेंद्रदशसूत्रीषु भारत ॥ शतं बभूव पुत्राणां शूराणामनिवर्तिनां ॥७॥ तुल्यरूपप्रभावानां बलिनां युद्धशालिनां ॥ धनुर्वेदे च वेदे च सर्वत्रैव-
 कृतश्रमाः ॥८॥ काशिष्वपि नृपो राजन् दिवोदासपितामहः ॥ हर्यश्व इति विख्यातो बभूव जयतां वरः ॥९॥ स वीतहव्यदायोदैरागत्य पुरुषं भ ॥ गंगायमु-
 नयोर्मध्ये संग्रामे विनिपातितः ॥१०॥ तंतुहत्वा नरपतिं हे हयास्ते महारथाः ॥ प्रतिजग्मुः पुरीं रम्यां वत्सानामकुतोभयाः ॥११॥ हर्यश्वस्य च दायादः काशि-
 राजोभ्यषिच्यत ॥ सुदेवो देवसंकाशः साक्षाद्दुर्मदवापरः ॥१२॥ स पालयामास महीं धर्मात्मा काशिनंदनः ॥ ते वीतहव्यैरागत्य युधिसर्वैर्विनिर्जितः ॥१३॥
 तमथाजो विनिर्जित्य प्रतिजग्मुर्यथागतं ॥ सौदेवस्त्वथ काशीशो दिवोदासोभ्यषिच्यत ॥१४॥ दिवोदासस्तु विज्ञाय वीर्यं तेषां यतात्मनां ॥ वाराणसीं महोते-
 जा निर्ममेश क्रशासनात् ॥१५॥ विप्रक्षत्रियसंवाधां वैश्यभूद्रसमाकुलां ॥ नैकद्रव्योच्चयवतीं समृद्धविपणापणां ॥१६॥ गंगायान्तरे कूले च प्रांतं राजस-
 त्तम ॥ गोमत्यादक्षिणे कूले शक्रस्ये वामरावतीं ॥१७॥ तत्र तं राजशार्दूलं निवसेतं महीपतिं ॥ आगत्य हे हयाभ्यः पर्यधावंत भारत ॥१८॥

श्रुतमिति ॥१॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ तस्य शर्यातेरन्ववाये वत्सस्य पुत्रो द्वौ राजानौ विनियोजना ॥७॥ ८॥ ९॥ १०॥ वीतहव्यदायोदैः हे हयस्ये वनामांतरं वीतहव्य इति तत्पुत्रैः ॥११॥ वत्सानां वत्सवंश्यानां रा-
 जो ॥१२॥ १३॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ प्रांतं ते तटसमीपे च प्रस्थाने पुमानस्त्रिरेणुसेत्रे च ये तदे इति मेदिनी ॥१८॥ १९॥